

גמרא:

המשנה דיברה בענין חבורה שאבד פסחה ואמרו לאחד צא ובקש לנו את הפסח.

תנו רבנן:

אמר השליח להן שישחטו בשבילו. ואמרו גם הם לו לשחוט בשבילם — אוכל כל אחד מהם מן הפסח שנשחט הראשון.

ואם אין ידוע איזה נשחט ראשון שניהם יצאו לבית השריפה.

לא אמר השליח להם לשחוט בשבילו, וגם הם לא אמרו לו לשחוט בשבילם — אינן אחראין זה על זה. אין זה מענינו של האחד לדעת מה עשה האחר ומי נשחט ראשון, ואוכל כל אחד משלו.

צט-א

מכאן בגלל דבר הדומה למה שלמדנו כאן, אמרו חכמים: יפה שתיקה לחכמים קל והומר לטפשים, שנאמר: [במשלי יז] "אויל מחריש חכם יחשב".

שהרי אילו היו בני החבורה והשליח שותקין ולא אומרים זה לזה לשחוט עבורם, יכלו כל אחד לאכול משלו. ואילו כאשר אמרו זה לזה לשחוט, אם אין ידוע איזה נשחט ראשון שניהם יוצאים לבית השריפה.

שנינו במשנה: שנים [ראובן ויוסף] שנתערבו פסחיהם זה [ראובן] מושך לו אחד, וזה [יוסף] מושך לו אחד, זה [ראובן] ממנה עמו אחד מן השוק [את שמעון אחיו],

וזה [יוסף] ממנה עמו אחד מן השוק [את בנימין אחיו].

"זה בא אצל זה וזה בא אצל זה". ראובן שהיה מנוי תחילה על פסחו הולך ועומד אצל בנימין. ואומר לו, אם שלך הוא פסח זה, [שכאשר יוסף אחיך משך לו טלה אחד את שלו הוא משך, ואתה נמנית עמו] הרי ידי משוכות משלי, ואני נמנה על שלך,

נמצא שעכשיו ראובן משך את ידו מהפסח שלו שביד שמעון אחיו. ועכשיו נמנה יוסף עם שמעון על הפסח שהיה בשעת ההפרשה שייך לראובן. הא למדת, שאף על פי שהמפריש את הפסח אינו מנוי עליו, עדיין הפסח כשר.

והוינן בה: לימא האם נאמר שמתניתין דלא כרבי יהודה? [ומפרש והולך:]

דתניא: נאמר [בשמות יב] בענין המינוי על קרבן פסח, "ואם ימעט הבית מחיות משה ולקח הוא ושכנו הקרב אל ביתו במכסת נפשות".

ודרש רבי יהודה מהמלה: "מעט": מלמד שמתמעטין בני החבורה והולכין, ועדיין הפסח כשר. ובלבד שיהא אחד מבני חבורה הראשונה [שנמנו על הפסח בשעת לקיחתו] קיים, ש"מעט" משמע שעדיין יש שוור מועט מהחבורה הראשונה דברי רבי יהודה.⁽¹⁾

רבי יוסי אומר: אפילו אם אין אחד מבני

אלא שאם נפרש כן קשה במה נחלק עליו רבי יוסי בהמשך הברייתא. הרי דבריו ודברי רבי יוסי שווין. לכן בעל כרחך יש לפרש כמו שפירשנו בדעת רבי יהודה. רש"י.

1. מתוך לשון רבי יהודה עצמו אין ראייה שצריך שיהיה אחד מבני החבורה ראשונה קיים. ואפשר לבאר את דבריו שצריך שיהא לפסח בעלים איזה שהוא.